

Institut Dolors Aleu

Pla Lector

[Actualització Claustre 20/11/2025]

[Actualització Consell Escolar 27/11/2025]

Institut Dolors Aleu [08054228]

Barcelona

ÍNDEX

Introducció general: per què i per a què un pla de foment de la lectura al centre.....	5
1 Conceptes clau	5
1.1 Saber llegir.....	5
1.2 El gust per la lectura.....	5
1.3 L'ús de la lectura.....	6
1.4 La comprensió lectora.....	6
2 Punt de partida.....	7
3.1 L'aprenentatge de la lectura.....	8
3.2 L'hàbit lector.....	8
3.3 La capacitat lectora.....	8
3 Presentació del centre.....	6
4 L'entorn del centre (biblioteca, ajuntament, entitats cíviqves, etc	8
4.1 Centre de recursos pedagògics.....	8
4.2 Equips d'atenció psicopedagògica.....	8
4.3 Serveis Socials Municipals	9
4.4 Centre de Recursos educatius per a deficients auditius. CREDAC Pere Barnils	9
4.5 ABS Maragall	9
4.6 Ajuntament de Barcelona. Districte de Sant Andreu.....	10
4.7 Parròquia Sant Joan Bosco.....	10
4.8 Altres entitats.....	10
5 Objectius del Pla Lector del Centre.....	10
5.1 Generals.....	10
5.2 Del Professorat.....	11
5.3 De l'alumnat.....	11
5.4 Professorat-Famílies.....	11
6 Metodologia.....	12
7 Actuacions.....	13
7.1 Lectura autònoma	13
7.2 Passaport de lectura.....	13
7.3 Visites periòdiques a biblioteques	13
7.4 Concurs "El gust per la lectura" i "Lectura en veu alta"	13
7.5 Apadrinament	13
7.6 Presentacions i recomanacions.....	14
7.7 Lectura del professorat	14
7.8 Lectura en veu alta preparada.....	14
7.9 Conversa literària	14
Altres actuacions	15
8 Recursos.....	16
9 Responsabilitat: a qui li correspon aplicar totes i cadascuna de les Actuacions del Pla de Foment i Lector.....	17
10 Bibliografia	18

INTRODUCCIÓ GENERAL: PER QUÈ I PER A QUÈ UN PLA DE FOMENT DE LA LECTURA AL CENTRE

Llegir textos i comprendre'n el significat és una competència clau per l'èxit escolar i social. Promoure la lectura és un objectiu prioritari en el currículum. És un aprenentatge específic, intencionat, que es realitza i que implica a tota la comunitat educativa. Es pretén desenvolupar la lectura de forma funcional per tal que asseguri un bon nivell de competència lectora, i fomenti l'hàbit lector fins arribar a formar part de la vida dels nostres alumnes.

Volem comptar amb un pla de lectura de referència per a tota la comunitat que defineixi objectius, metodologia, estratègies i la línia d'actuació.

Al document elaborat pel Departament d'Ensenyament, "La lectura en un centre educatiu", es confirma la importància estratègica de disposar d'entorns d'aprenentatge com la biblioteca escolar i d'aula, ja que aquestes es consideren un factor clau en el procés d'accés i consolidació de l'hàbit lector. Això es veu secundat pels resultats de l'avaluació PISA, on els alumnes provinents de centres amb biblioteques escolars obtenen millors resultats. Al nostre país segons Marchesi i Miret (2005) les biblioteques escolars de l'estat espanyol ocupen en gairebé tots els aspectes (existència, fons, accés a la xarxa, pressupost, personal, ús, etc.) els darrers llocs dels països europeus. La manca d'ús de la biblioteca és molt elevada, sobretot a l'etapa de secundària, on només el 25% dels professors i el 50% de l'alumnat l'utilitza.

Per aquest motiu, el Departament d'Ensenyament inicia el projecte Puntedu i també decideix impulsar plans de promoció de la lectura amb l'objectiu d'incrementar els hàbits lectors i la capacitat de comprensió de textos. Aquest també és un dels motius més importants pels que el nostre institut va decidir engegar el curs 2017-18 el nostre projecte de pla lector.

1. CONCEPTES CLAU

1.1 SABER LLEGIR

L'aprenentatge de la lectura representa el desenvolupament de la capacitat de llegir, de comprendre i d'interpretar textos. El desenvolupament de les habilitats funcionals propicien els aprenentatges dels alumnes. Correspon a la secundària continuar el treball de les estratègies lectores, adaptades, a les exigències de cada nivell educatiu.

1.2 EL GUST PER LA LECTURA

El gust per llegir s'adquireix desenvolupant l'hàbit lector. La lectura és un element fonamental pel desenvolupament integral de les persones i un element essencial per assolir les competències. Per aquest motiu, es necessari que els alumnes aprenguin a gaudir de la lectura d'una manera autònoma i lliure. És important que els alumnes integrin la lectura en la seva vida quotidiana i adquireixin hàbits lectors que els permetin ser capaços d'escollir i llegir segons els seus interessos.

1.3 L'ÚS DE LA LECTURA

Quan parlem de llegir per aprendre, ens referim a l'ús de la lectura per a l'aprenentatge. Els alumnes han de tenir la capacitat d'utilitzar la lectura com a eina per a l'accés a la informació, la descoberta i l'ampliació de coneixements, és a dir, l'ús de la lectura com a instrument d'aprenentatge a totes les àrees del currículum. Per tant, en aquesta part es reflexionarà sobre el perquè cal ensenyar a llegir des de les àrees, -o, potser millor, a llegir els continguts de les àrees- i es farà esment de manera especial en la competència informacional –que inclou la cerca i recuperació de la informació, l'anàlisi i tractament de la informació i la creació i comunicació de coneixement.

1.4 LA COMPRESIÓ LECTORA

La lectura és un eix vertebrador de l'aprenentatge, una comprensió lectora aproparà l'alumnat a l'assoliment de l'èxit escolar. La necessitat de treballar la lectura des de totes les matèries i és per per afavorir els millors resultats. També és per augmentar la competència comunicativa i lingüística, així com el desenvolupament de l'hàbit lector.

2. PUNT DE PARTIDA. EIXOS DE LA COMPETÈNCIA LECTORA

Suposa un conjunt d'habilitats cognitives (descodificar, coneixement de vocabulari i gramàtica, interpretació d'estructures lingüístiques i textuales, coneixement del món...) i metacognitives (ajustament, control, adequació al propòsit, etc.). Una bona competència lectora implica, doncs, saber llegir, comprendre i interpretar textos en diversos formats (continu, discontinu, mixt i múltiple) i suports (text imprès i text electrònic).

2.1 L'APRENTATGE DE LA LECTURA

Entenem com a aprenentatge de la lectura una progressió ascendent en l'adquisició de la comprensió lectora, com una ampliació de la capacitat de llegir i interpretar textos cada vegada més complexos, i com una necessitat de superació i esforç en la lectura.

2.2 L'HÀBIT LECTOR

El gust per llegir s'adquireix desenvolupant l'hàbit lector. La lectura és un element fonamental pel desenvolupament integral de les persones i un element essencial per assolir les competències. Per aquest motiu, es necessari que els alumnes aprenguin a gaudir de la lectura d'una manera autònoma i lliure. És important que els alumnes integren la lectura en la seva vida quotidiana i adquireixin hàbits lectors que els permetin ser capaços d'escollir i llegir segons els seus interessos.

2.3 LA CAPACITAT LECTORA

Entenem capacitat lectora l'adquisició d'habilitats i destreses per localitzar, avaluar, organitzar, usar i comunicar la informació de forma efectiva tant per resoldre problemes, com per l'aprenentatge al llarg de la vida. Llegir per aprendre inclou: la lectura d'estudi, la lectura crítica i la competència informacional.

3. PRESENTACIÓ DEL CENTRE

L'Institut Dolors Aleu és un centre escolar que depèn del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

L'Institut es defineix com a català, democràtic, integrador, laic i acollidor.

L'Institut té com a missió educar, formar, orientar i acreditar els alumnes en un entorn de treball participatiu i motivador. Per assolir la missió, d'una banda, l'Institut té en compte els objectius del Departament d'Educació i les finalitats desplegats en el currículum de l'Ensenyament Secundari Obligatori. D'altra banda, vol impulsar uns valors i uns trets d'identitat propis que es fonamenten en una voluntat manifesta de servei públic. De fet, pel que fa a l'educació, l'Institut cerca l'interès general i, en concret, els interessos de l'alumnat i les seves famílies. L'objectiu últim de l'Institut és aconseguir que l'alumnat assoleixi les competències bàsiques que li permetin en el futur ser un ciutadà crític.

L'Institut està compromès amb la cultura de la pau, que es fonamenta en valors com ara la solidaritat, el respecte als drets individuals i col·lectius i la tolerància entre tots els components de la comunitat educativa. També fomenta la participació, l'equitat i la no-exclusió. A més a més, potencia la cohesió social i el respecte a la diversitat de cultures i al medi ambient.

L'Institut Dolors Aleu és a Barcelona. S'ubica al districte de Sant Andreu, concretament a la Plaça Ferran Reyes del barri de Navas.

En els inicis, l'edifici, propietat de La Caixa de Pensions i d'Estalvis, va estar regentat per una comunitat salesiana. Posteriorment, la Generalitat de Catalunya, a través del Departament d'Ensenyament, va adquirir l'edifici el 1999 i hi creà l'Institut com a centre pilot per avançar l'aplicació de la LOGSE a la ciutat.

L'Institut té tres línies d'ESO i dues de Batxillerat, amb una ràtio de 30 alumnes per grup. Actualment compta amb una matrícula que s'acosta als quatre-cents alumnes.

El claustre del professorat és format per una quarantena de docents i el personal d'administració i serveis és format per dos administratius i dos subalterns.

L'alumnat procedeix del barri. En els darrers cursos han augmentat significativament els alumnes nouvinguts i els alumnes nascuts a Catalunya, els pares dels quals van arribar al país els últims anys de la darrera dècada del segle passat.

Els equipaments culturals i socials del barri ofereixen serveis importants de biblioteca com ara, la Biblioteca Garcilaso i la Biblioteca Caterina Albert, i serveis didàctics i de formació per exemple el CRP de Sant Andreu. També és significativa la presència de les associacions de veïns de Navas i de la Sagrera.

L'Institut vol ser integrador i obert a la diversitat. Impulsa la disponibilitat dels recursos adients per a atendre tot alumnat, d'acord sempre amb els principis d'integració i normalització escolars, sigui amb l'ocupació de llocs ordinaris o bé perfilats. L'Institut dedica una atenció especial a l'alumnat de Necessitats Educatives Especials (NEE), a l'alumnat amb alguna mena de discapacitat sensorial o física i a l'alumnat nouvingut, sense que això signifiqui cap mena de discriminació o segregació. També té present els diferents ritmes d'aprenentatge de l'alumnat. Per atendre la diversitat, l'Institut disposa d'una planificació específica i d'una sèrie de recursos humans específics i tècnics.

4. L'ENTORN DEL CENTRE (BIBLIOTECA, AJUNTAMENT, ENTITATS CÍVIQUES I SOCIALS, ETC.)

L'Institut ha de tenir una relació permanent amb el medi social que l'envolta perquè ha estat un pilar molt important en el desenvolupament educatiu i cultural del barri de Navas i del Districte de Sant Andreu i, per tant, ha de mantenir-s'hi vinculat.

L'opció a favor d'un ensenyament arrelat a la realitat obliga que l'Institut mantingui un contacte permanent de participació i col·laboració amb l'entorn.

Algunes de les entitats més rellevants amb les que mantenim vincle:

4.1 CENTRE DE RECURSOS PEDAGÒGICS

L'Institut col·labora amb el CRP de Sant Andreu en:

- La detecció de necessitats formatives del professorat
- La cessió d'espais per al desenvolupament dels cursos de formació permanent
- La dotació i préstec de recursos educatius al centre

4.2 EQUIPS D'ATENCIÓ PSICOPEDAGÒGICA

L'EAP té la dedicació a l'Institut estipulada per la normativa i dóna prioritat a les actuacions següents a partir de les orientacions de la Coordinació Pedagògica en:

- Atendre l'alumnat que ho requereix.
- Col·laborar amb l'Institut en relació a:
 - La Comissió de l'Atenció Educativa i Inclusió (CAEI).
 - La Comissió Social.
 - Les reunions i traspàs d'informació als tutors o a les tutores (6è de primària).
 - L'assistència als equips docents, si es requereix.
 - L'assistència a les preavaluacions i avaluacions en cas que es requereixi.
 - La col·laboració en el procés de transició primària-secundària.

4.3 SERVEIS SOCIALS MUNICIPALS

El personal del Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona té la dedicació estipulada per la normativa i es dedica a:

- L'atenció a l'alumnat i a les famílies.
- La detecció i seguiment de situacions de risc social.

4.4 CENTRE DE RECURSOS EDUCATIUS PER A DEFICIENTS AUDITIUS. CREDAC PERE BARNILS

El CREDAC Pere Barnils ofereix el servei d'un especialista en logopèdia per a valorar les necessitats educatives de l'alumnat amb sordesa o greus trastorns del llenguatge. Té la dedicació a l'Institut estipulada per la normativa en els àmbits següents:

- L'atenció individualitzada a l'alumnat amb sordesa.
- L'orientació al professorat sobre l'atenció a l'alumnat amb sordesa.
- L'atenció i orientació a les famílies.
- La participació en la Comissió de l'atenció a la diversitat.
- Les reunions i el traspàs d'informació als tutors o a les tutores.
- L'assistència als equips docents si es requereix.
- L'assistència a les preavaluacions i avaluacions si es requereix.

4.5 ABS MARAGALL

L'Àrea Bàsica de Salut Maragall col·labora amb l'Institut en:

- La informació i difusió de programes de prevenció sanitària especialment indicats per l'adolescència.

- Les campanyes de vacunacions periòdiques per a la prevenció de malalties.

4.6 AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE DE SANT ANDREU

L'Ajuntament de Barcelona és present en els òrgans de govern de l'Institut mitjançant la representació que ostenta en el Consell Escolar. De manera recíproca, l'Institut també és present en el Consell Escolar del Districte de Sant Andreu.

El districte de Sant Andreu també ofereix a l'Institut la participació en convocatòries per a l'obtenció d'ajuts i subvencions de caràcter divers, així com facilita el préstec de recursos educatius.

4.7 PARRÒQUIA SANT JOAN BOSCO

Les relacions entre la parròquia i l'Institut sempre han estat molt cordials i estretes, atès que comparteixen una història comuna. Per això, ambdues institucions col·laboren en la cessió d'ús d'instal·lacions per a realitzar activitats lúdiques i festives.

4.8 ALTRES ENTITATS

L'Institut manté relacions amb les Associacions de veïns Navas i de Sagrera, la Guàrdia Urbana de Barcelona, els Mossos d'esquadra, el Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ), universitats i diverses fundacions privades.

5. OBJECTIUS DEL PLA LECTOR DE CENTRE

5.1 GENERALS

- Crear un ambient lector en tots els espais i àmbits de l'Institut.
- Mantenir actualitzada la biblioteca d'aula i fomentar-ne el seu ús.
- Afavorir la motivació, la creativitat, el sentit crític i l'esperit de recerca.
- Promoure l'estimació i el respecte pels llibres i el valor de la lectura.
- Progressar en la lectura com a eina d'aprenentatge i com a via d'accés al coneixement.
- Adquirir la competència bàsica en el tractament de la informació i la competència digital
- Fomentar l'hàbit lector i ajudar a descobrir i a valorar el plaer de la lectura.
- Afavorir la competència lectora des de totes les àrees.
- Contribuir al desenvolupament de la competència lingüística en l'alumnat.
- Comptar amb la biblioteca del centre com a element dinamitzador de la lectura i del préstec de llibres i com a espai d'informació i de documentació.
- Relacionar-se i coordinar-se amb els serveis que ofereix l'entorn proper: biblioteca pública, llibreries, centres cívics, etc.

- Promoure la formació del professorat per tal de millorar la qualitat de la seva intervenció i implicació en el desenvolupament del Pla Lector de Centre.
- Promoure l'autonomia i la competència de l'alumnat en l'accés, el tractament i l'ús de la informació.
- Reforçar la figura dels mitjans audiovisuals i digitals com a mitjans de suport la lectura

5.2 DEL PROFESSORAT

- Marcar uns objectius comuns, consensuats, assolibles col·lectivament i fàcilment avaluables.
- Coordinar i gestionar els esforços i les metodologies de treball que el centre duu a terme a l'entorn de la lectura comptant amb tota la comunitat educativa.
- Coordinar, gestionar i utilitzar els recursos de l'entorn en relació a la lectura.
- Establir eines d'avaluació, revisió i actualització del Pla Lector de Centre que permetin fer-ne un seguiment i adequar els objectius a les necessitats canviants del centre.
- Formar usuaris de biblioteca, per gaudir, informar-se i aprendre contínuament.
- Ajudar a formar alumnes més autònoms i amb iniciativa.

5.3 DE L'ALUMNAT

- Crear l'hàbit i despertar el gust per llegir diàriament.
- Fomentar actituds d'interès envers la lectura.
- Desenvolupar la competència lingüística de l'alumnat.
- Saber emprar diferents tipus de fonts d'informació.
- Afavorir l'autonomia personal dels i de les alumnes envers l'accés, el tractament i l'ús de la informació.
- Potenciar l'ús de la biblioteca de l'institut, convertint aquest espai singular en l'eix dinamitzador de la lectura, així com en centre d'informació i documentació.
- Millorar la capacitat lectora i comprensiva dels alumnes.
- Potenciar la lectura com a part important de la formació integral de la persona.
- Iniciar, adquirir i consolidar l'aprenentatge de la lecto-escriptura.
- Adquirir destresa visual per augmentar la fluïdesa i comprensió lectores.
- Adquirir una bona comprensió lectora de diferent tipologia de textos.
- Utilitzar diferents llenguatges i estratègies de la informació.

5.4 PROFESSORAT-FAMÍLIES

- Aprofitar contextos socials per realitzar activitats de lectura.
- Partir de les aportacions i experiències de l'alumnat.
- Potenciar i dinamitzar la lectura de textos de suport digital.
- Proporcionar el propòsit de la lectura abans de llegir.

- Dominar diferents estratègies que capacitin a l'alumnat a llegir segons la intencionalitat de la lectura.

6. METODOLOGIA

La metodologia bàsica proposada és l'activació regular d'activitats que convidin als alumnes a cercar i tractar la informació. Aquesta metodologia permet avançar-se en el domini del mètode científic, com a capacitat per a comprendre la realitat, interpretar-la i poder i saber actuar sobre ella.

El procés didàctic ha de plantejar:

- Activitats i projectes en que l'alumnat s'enfronti a situacions concretes.
- La resolució de problemes.
- La interiorització de diferents situacions utilitzant els coneixements i les habilitats adquirides.

Perquè l'alumnat progressi en la competència informacional també necessita desenvolupar algunes destreses de la competència lectora, que cal treballar-les, com ara:

- La comprensió d'allò que llegeix, escolta o veu.
- La identificació del que no entén.
- Treball del vocabulari pertinent.
- Extracció de la informació rellevant, aplicant diferents estratègies.
- La capacitat de resumir o sintetitzar qualsevol text.
- La consulta de diccionaris o enciclopèdies tant a nivell físic com a la xarxa.

A l'hora de treballar la competència informacional ens fixarem en les tres fases següents:

- La cerca de la informació: plantejar, localitzar i entendre
- El tractament de la informació: analitzar, interpretar i manipular
- La comunicació del coneixement: crear, compartir i aplicar

En la fase de cerca de la informació és necessari distingir les diferents modalitats que podem trobar:

- La cerca guiada: fa referència a activitats on les fonts d'informació han estat filtrades prèviament de manera que l'alumnat es pot adreçar de forma directa a elles, és útil per iniciar cerques. Exemples d'aquesta classe de cerca serien les WebQuest, caceres del tresor, etc.
- La cerca lliure pautada: fa referència on les fonts d'informació i l'estratègia de cerca no han estat acotades prèviament. L'alumnat s'adreça directament a les fonts però seguint unes pautes clares i uns coneixements específics com a usuaris que l'ajuden a desenvolupar criteris de selecció propis.

- La cerca lliure autònoma: seria aquella que pot dur a terme l'alumnat de manera eficaç i sense necessitat de pautes ni criteris previs, perquè aquests ja han estat assolits

7. ACTUACIONS

Algunes propostes d'actuacions per poder dur a terme dins del Pla Lector de Centre (PLEC) són les següents:

7.1 LECTURA AUTÒNOMA

- Els alumnes escullen un llibre, revista, còmics... El mestre els pot guiar.
- El llibre el poden escollir de la biblioteca d'aula o el poden portar de casa.
- Es farà en un ambient de silenci, tranquil. Tothom assegut al seu lloc.
- El professorat també llegirà, sempre que sigui possible.

7.2 PASSAPORT DE LECTURA

- És un registre de lectures, divertit per anar motivant i comptabilitzant les lectures que es van fent a l'aula.

7.3 VISITES PERIÒDIQUES A LA BIBLIOTECA

- Una per trimestre, a biblioteques diferents, properes.

7.4 CONCURS “EL GUST PER LA LECTURA” I CONCURS “LECTURA EN VEU ALTA”

- El “Gust per la Lectura”, basat en una sèrie de propostes de lectura, a les quals s'associen uns materials didàctics per aprofundir en l'obra, i un treball resultant per presentar al concurs. Es treballa a les hores de taller de lectura.
- A “Lectura en veu alta” utilitzem diverses eines i estratègies per a la lectura en veu alta i preparar-nos per al concurs: disposició i atenció. Projectió. Escalfament: cos. Vocalització. Veu i respiració. Puntuació. Escalfament: boca. Entonació i interpretació.

7.5 APADRINAMENT

- Els padrins de lectura, preparen diverses lectures (contes, llibres més específics de diversos temes, etc.) per llegir conjuntament amb els seus fillols. Per la preparació d'aquestes lectures, segueixen unes fitxes on descriuen molt bé l'activitat que faran, els suports que es prepararan per motivar els fillols i on fan una autoavaluació i propostes de millora.

7.6 PRESENTACIONS I RECOMANACIONS

- Es farà de forma voluntària, oral i col·lectiva.
- Els alumnes que hagin llegit un llibre podran expressar la seva opinió explicant: el títol del llibre, la temàtica i què o perquè els ha agradat o no els ha agradat.

7.7 LECTURA DEL PROFESSORAT

- El professorat llegirà en veu alta per a tots els alumnes.
- El professorat decideix el llibre que llegirà en veu alta, s'acostuma a que un dels llibres del curs sigui en llengua castellana.

7.8 LECTURA EN VEU ALTA PREPARADA

- Cada setmana es triaran un o dos alumnes que s'hauran de preparar una lectura per llegir davant de la classe.
- La lectura pot ser de qualsevol tipologia de text.

7.9 CONVERSA LITERÀRIA

- El professorat fa preguntes sobre la lectura llegida.
- Hi haurà tipus de preguntes diferents: globals i específiques.
- També es preguntarà sobre les sensacions que els ha provocat el text.
- La conversa literària es farà en acabar els llibres llegits en veu alta per part del professorat.

Les actuacions que es van dur a terme són:

- Introducció d'una nova franja horària diària de mitja hora destinada a llegir en qualsevol llengua. Tot l'alumnat del centre porta una lectura (novel·la, còmic, lectura prescriptiva, etc.) amb l'objectiu de gaudir-ne, en silenci i de manera individual, durant aquesta franja. L'objectiu és crear l'hàbit lector i el gust per la lectura, o consolidar-lo si ja existeix. Es permet llegir les lectures prescriptives, com a resposta a la demanda de les famílies i l'alumnat, els quals al·leguen una sobrecàrrega de deures i lectures.
- Creació de la Comissió del Pla Lector formada per professors del centre i que vetllarà pel bon funcionament del projecte.
- Provisió de llibres i revistes a l'armari de l'aula a disposició de l'alumnat.

Departament de català:

- Autor a les aules: des del departament de català, amb la col·laboració de diverses editorials, es convida a alguns autors que s'han treballat durant el curs en les lectures proposades. S'intenta que vingui un autor i realitzi un col·loqui sobre la seva obra i altres aspectes relacionats amb la seva feina

- **Sortida al teatre:** Els alumnes de 2n de batxillerat que han llegit un obra de la mateixa autora com a lectura prescriptiva
- **Conte 1r ESO:** Amb col·laboració del departament de visual i plàstica els alumnes de primer poden elaborar un conte literari. A la llengua catalana es treballa la redacció i a visual i plàstica la maquetació. Finalment els contes poden exposar-se al vestíbul del centre amb l'objectiu de ser llegits per l'alumnat de tot el centre.
- **Lectures trimestrals:** hi ha una lectura per trimestre i una altra a l'estiu. Les trimestrals les tria el departament i s'intenta que, com a mínim, una d'elles sigui una obra clàssica. A l'estiu l'alumnat pot escollir un títol d'entre les suggerències que proposa el departament.

Departament de castellà:

- **Sortides al teatre.**
- **Lectures trimestrals:** hi ha una lectura per trimestre i una altra a l'estiu. Les trimestrals les tria el departament.
- **Comprensions lectores de cada lectura i de cada unitat didàctica.**

Departament d'anglès:

- **Lectures trimestrals:** hi ha una lectura per trimestre i una altra a l'estiu. Les tria el departament i s'intenta que siguin obres d'autors reconeguts de la llengua anglesa. Es tracta de contes, novel·les i obres de teatre.
- **Comprensions lectores de cada lectura i de cada unitat didàctica:** a cada unitat es treballa com a mínim un text i la seva comprensió lectora.

Altres:

- Intercanvi de llibres per Sant Jordi.
- Elaboració de bones practiques relacionades amb la lectura.

8. ALTRES ACTUACIONS

ACTIVITATS ESPECÍFIQUES DE FOMENT DE LA LECTURA (pel gust de llegir):

Recomanacions de llibres

Com a primera activitat plantegem que els i les alumnes lectors triïn el llibre i un adjectiu que el descrigui.

Concurs de fotografia

Es tracta d'un concurs on la fotografia és lliure, pot ser individual o en grup i es valora la creativitat. Entre els participants s'atorga dos premis, un per a l'ESO i l'altre per a batxillerat. L'objectiu és mostrar alguns bons referents lectors dins de l'alumnat del centre

Lletres al vestíbul

Activitat anomenada "Lletres al vestíbul", consistent en penjar els adjectius que descriuen el llibre o lletres aïllades.

Un taller d'enigmes a l'ESO

Fomentar les relacions amb l'entorn del centre. Realització d'un taller d'enigmes, enigmes com a fil conductor en els seus llibres.

Activitats commemoratives

- Cada grup pensa un parell de murals i il·lustracions per ser penjades.
- Intercanvi de llibres per celebrar la diada de Sant Jordi: els i les alumnes porten llibres per bescanviar amb nous lectors.
- Completar les biblioteques d'aula amb còmics i contes. Els primers perquè són un gènere força popular entre els alumnes i els segons per la seva brevetat.

Propostes d'activitats per a la mitja hora de pla lector (ESO)

Activitats de lectura individual i reflexió

1. **Lectura lliure guiada:** cadascú llegeix el seu llibre, però al final escriu una frase que resumeixi el que més li ha agradat.
2. **Semàfor lector:** al final de la sessió, cada alumne aixeca targeta verda (m'ha enganxat molt), groga (bé però lent) o vermella (no m'ha convençut). Serveix per detectar gustos.
3. **El fragment destacat:** triar i llegir en veu alta un paràgraf que els hagi cridat l'atenció.

Activitats compartides i d'oralitat (el dia del modelatge)

4. **Lectura en veu alta per torns** (curts, 2-3 minuts cadascú), amb rotació perquè tothom participi.
5. **Club de recomanacions ràpides:** cada alumne té 30 segons per recomanar el seu llibre amb una frase atractiva.
6. **La pregunta sorpresa:** després de llegir, cada alumne/a pensa una pregunta o més d'una, sobre el seu llibre i l'escriu al seu portafoli lector.

Activitats creatives (per desar al portafoli lector individual)

7. **Portada alternativa:** dibuixar o descriure una nova portada pel llibre que llegeixen.

8. **Tria banda sonora:** pensar quina cançó actual posaria de fons a la història o a un personatge.
9. **Missatge al protagonista:** escriure una carta curta a un personatge (consell, advertiment o felicitació).
10. **Canvi d'escena:** reescriure un fragment canviant el final o el punt de vista.

Activitats col·laboratives (compartides amb eines digitals)

11. **Cadena d'històries:** cada alumne/a escriu una frase inspirada en el que ha llegit i elabora una nova història al portafoli lector.
12. **Mapa de personatges:** en grup, dibuixar en un full els personatges principals i les relacions entre ells.
13. **Trivial lector:** cada alumne/a prepara unes preguntes del seu llibre i pensades per fer un concurs ràpid en petits grups.

Activitats lúdiques i gamificades (indiv. o compartides al web/revista de l'INS)

14. **Bookflix:** imaginar que el seu llibre surt a Netflix i inventar-ne la sinopsi de 3 línies.
15. **Qui sóc?:** un alumne/a descriu un personatge i els altres endevinen de quin llibre és.
16. **Hashtag lector:** inventar un hashtag modern per resumir el llibre o capítol llegit (#AmistaImpossible, #MisteriAlBosc...).
17. **Videoressenya**

Activitats de connexió amb la vida real

18. **Notícia literària:** escriure com si un fet del llibre fos notícia en un diari actual.
19. **Consell per a joves lectors:** redactar una frase curta animant altres alumnes a llegir aquell llibre.
20. **Pont amb altres arts:** relacionar el llibre amb una pel·lícula, sèrie o obra d'art coneguda.
21. **Crítica literària:** comentari i anàlisi de la lectura, per tal de publicar-ho a la revista de l'INS.

El més important és que aquestes activitats **no exigeixin preparació prèvia complicada** i que **siguin breus** (5-10 minuts al final de la mitja hora de lectura). Així el gruix del temps és per llegir, però es tanca amb un moment lúdic o compartit.

Exemple-Proposta organització setmanal

Proposta de quadre setmanal per organitzar la mitja hora diària del pla lector a l'ESO. Cada sessió combina temps de lectura amb una activitat breu, variada i motivadora.

Dia	Activitat

Dilluns	20-25 min lectura lliure + 5-10 min: Semàfor lector i frase destacada.
Dimarts	20-25 min lectura + 5-10 min activitat creativa (Portada alternativa / Missatge al protagonista / Banda sonora).
Dimecres	20 min lectura + 10 min oralitat (lectura en veu alta o recomanacions ràpides).
Dijous	20-25 min lectura + 5-10 min col·laboratiu (Trivial lector / Cadena d'històries / Mapa de personatges).
Divendres	20 min lectura + 10 min lúdic/actual (Bookflix / Hashtag lector / Notícia literària).

9. RECURSOS

Entre els recursos disponibles a l'abast de l'alumnat i professorat destaquem:

Recursos interns

- Models de fitxes per omplir
- Graella-registre de lectures
- Decàleg del Pla lector
- Classroom
- Biblioteques d'aula
- Aula d'idiomes
- Pissarres digitals
- Carros, tablets i ordinadors portàtils

Recursos externs

- Biblioteca Caterina Albert
- Biblioteca Can Fabra
- Altres biblioteques de la ciutat

10. RESPONSABILITATS: A QUI LI CORRESPON APLICAR TOTES I CADASCUNA DE LES ACTUACIONS DEL PLA DE FOMENT LECTOR

Funcions de la coordinació de Pla Lector de Centre i Biblioteca:

- Execució del Pla de Foment Lector del centre amb la col·laboració de la Comissió de Pla Lector i tot el claustre del professorat.
- Coordinació la implementació de diverses activitats complementàries per al desenvolupament de l'hàbit lector i el plaer per la lectura, projectades amb l'ajut de la Comissió de Pla Lector.
- Organització de l'espai, els recursos i el reglament d'ús i préstec de llibres, si s'escau.
- Difusió dels serveis i activitats de la biblioteca. Informar el professorat de les decisions preses per la Comissió de Pla Lector de Centre.
- Registrar les actes de les reunions de la Comissió de Pla Lector
- Elaboració d'una memòria de final de curs amb l'avaluació de les activitats realitzades i suggeriments de millora pel curs següent.
- Establiment de contacte i mantenir relació amb les biblioteques externes del barri i/o la ciutat.

Funcions dels membres de la Comissió de Pla Lector:

- Elaborar el Pla de Foment Lector del Centre.
- Organitzar i coordinar la implementació de diverses activitats complementàries per al desenvolupament de l'hàbit lector i el plaer per la lectura.
- Realitzar un seguiment i manteniment de les biblioteques d'aula.
- Consolidació de les activitats realitzades.
- Proposta de noves actuacions per donar continuïtat a a aquest projecte (per exemple, clips de lectura).
- Major implicació de tota la comunitat educativa.

- Difusió i publicitat a les activitats relacionades amb el Pla Lector i fer ressò dels guanyadors/es i dels premis, a través de la nova pàgina web de l'institut.
- Elaboració d'un pòster mensual amb lectures recomanades (arbre de recomanacions).

11. Criteris d'avaluació del Pla lector (ESO)

Bloc 1. Hàbits i actitud davant la lectura

1. **Assiduitat i aprofitament del temps lector**
 - Llegeix de manera continuada durant l'estona del pla lector.
 - Mostra interès i constància.
2. **Actitud i comportament**
 - Respecta el silenci i la concentració pròpia i dels altres.
 - Participa amb respecte en activitats compartides.

Bloc 2. Competència lectora (segons currículum i competències clau)

3. **Comprensió lectora**
 - Sap identificar idees principals i secundàries.
 - Pot explicar oralment o per escrit un fragment llegit.
4. **Reflexió i interpretació**
 - Relaciona el text amb la seva experiència o amb altres lectures.
 - Expressa una opinió personal raonada sobre el que llegeix.
5. **Expressió i comunicació**
 - Participa en debats, recomanacions i activitats de manera clara.
 - Fa servir vocabulari adequat i respectuós.
6. **Autonomia lectora i varietat**
 - Tria llibres adequats a la seva edat i nivell.
 - Mostra interès per autories i gèneres diversos (no es queda sempre en el mateix).

Orientacions pràctiques per posar nota

- **50% Hàbits i actitud** (puntualitat, silenci, aprofitament del temps).
- **30% Comprensió i reflexió** (resums, frases clau, preguntes o activitats realitzades).
- **20% Expressió i comunicació** (participació oral i escrita en les activitats).

Escala de valoració senzilla

- **Excel·lent (9-10)**: constància, silenci, comprensió i capacitat crítica molt bones.
- **Notable (7-8)**: bon hàbit lector i comprensió adequada, tot i que pot millorar en varietat o expressió.
- **Bé (6)**: compleix mínims, però de manera irregular o amb poc aprofitament del temps.
- **Suficient (5)**: només llegeix parcialment o mostra poc interès.

- **Insuficient (<5):** no aprofita el temps, no mostra comprensió ni participació.

Aquests criteris són **alineats amb les competències clau** (comunicació lingüística, aprendre a aprendre, consciència cultural) i et serveixen per tenir una graella fàcil de passar.

Rúbrica d'avaluació del Pla lector (ESO)

Aquesta rúbrica permet avaluar l'aprofitament i la competència lectora de l'alumnat durant la mitja hora diària de lectura. Inclou criteris d'hàbits, actitud i competències clau.

Criteri	Excel·lent (9-10)	Notable (7-8)	Bé/Suficient (5-6)	Insuficient (<5)
Hàbits i aprofitament del temps lector	Llegeix tota l'estona amb constància i interès.	Llegeix de manera regular, amb petites interrupcions.	Llegeix parcialment, amb poca constància.	No aprofita l'estona de lectura.
Actitud i comportament	Respecta el silenci i ajuda al bon ambient lector.	Respecta el silenci gairebé sempre.	De vegades interromp o no respecta el silenci.	Mostra desinterès i interromp sovint.
Comprensió lectora	Identifica idees principals i les explica amb claredat.	Comprèn el text, però amb algun detall superficial.	Comprèn aspectes bàsics, però amb dificultats.	No mostra comprensió del que llegeix.
Reflexió i interpretació	Relaciona el text amb altres experiències o lectures.	Mostra reflexió personal senzilla però adequada.	Fa alguna reflexió bàsica, poc desenvolupada.	No reflexiona ni estableix connexions.
Expressió i comunicació	Expressa amb vocabulari ric i opinió ben argumentada.	Expressa idees correctes amb claredat.	Expressa idees bàsiques amb dificultats.	No participa o té un discurs poc clar.
Autonomia i varietat lectora	Tria lectures diverses i adequades al seu nivell.	Tria lectures adequades, amb certa repetició.	Tria lectures poc variades o massa senzilles.	No mostra interès en la tria de llibres.

12.BIBLIOGRAFIA

Alcoverro C., Regojo J.L i Sanz, M.P. (2007). Ajudem a crear l'hàbit lector i el gust per la lectura a secundària. *Didàctica de la Llengua i de la Literatura*, 41, 99-112.

Camps, A. I Solé, I. (2007). Introducció: Llegir i aprendre a llegir. *Didàctica de la Llengua i de la Literatura*, 41, 5-14.

Colomer, T. (2010). *Introducción a la literatura infantil y juvenil actual. Síntesis.*

Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. (2013). *La lectura en un centre educatiu.* Recuperat de <http://xtec.gencat.cat/ca/projectes/lectura/pladelectura/>

Marchesi, A. I Miret, I. (2005). *Las bibliotecas escolares en España. Análisis y recomendaciones.* IDEA

UNESCO i IFLA (1999). *Manifiesto UNESCO/IFLA sobre la Biblioteca Escolar.* Recuperat de http://www.unesco.org/webworld/libraries/manifiestos/school_manifesto_es.html